BAZE DE DATE

CURS 11 SQL (partea 1)

SQL

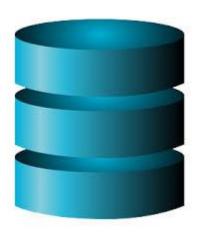
Structured Query Language

- limbaj universal care poate fi utilizat pentru a **defini**, **interoga**, **reactualiza** și **gestiona** baze de date relaționale.
 - LDD + LMD + LCD + alte comenzi (de administrare etc.)
- SQL este un limbaj **neprocedural**, adică se specifică **CE** informație este solicitată, dar nu modul **CUM** se obține această informație.
- SQL poate fi utilizat autonom sau prin inserarea comenzilor sale într-un limbaj de programare.
 - Cum realizați acest lucru în Java?
- Prima versiune: 1986; ultima: 2016
- Restricţii asupra identificatorilor (vezi curs)

SQL

- 3 familii de comenzi:
 - Comenzi pentru definirea datelor (LDD) permit descrierea (definirea)
 structurii obiectelor ce modelează sistemul studiat.
 - Comenzi pentru prelucrarea datelor (LMD) ce permit consultarea,
 reactualizarea, suprimarea sau inserarea datelor.
 - Comenzi pentru controlul datelor (LCD) permit asigurarea
 confidenţialităţii şi integrităţii datelor, salvarea informaţiei, realizarea
 fizică a modificărilor în baza de date, rezolvarea unor probleme de
 concurenţă.

- O BD este alcătuită din scheme.
- O schemă este o mulţime de structuri logice de date, numite obiecte. Ea aparţine unui utilizator al bazei de date şi poartă numele său.
- Specificarea bazelor de date şi a obiectelor care le compun se realizează prin intermediul limbajului de definire a datelor (LDD).
- Definirea unui obiect presupune crearea, modificarea şi suprimarea sa. Limbajul de definire a datelor cuprinde instrucţiunile SQL care permit realizarea acestor operaţii (CREATE, ALTER, DROP).
- Instrucţiunile LDD au efect imediat asupra bazei de date şi înregistrează informaţia în dicţionarul datelor.
- LDD contine și instructiunile **RENAME**, **TRUNCATE** si **COMMENT**.

Tipuri de date

- Pentru memorarea datelor numerice, tipurile cele mai frecvent folosite sunt: NUMBER, INTEGER, FLOAT, DECIMAL.
- Pentru memorarea şirurilor de caractere, cele mai frecvent tipuri de date utilizate sunt: CHAR,
 VARCHAR2 şi LONG (inlocuit de CLOB).
- Informaţii relative la timp sau dată calendaristică se obţin utilizând tipul DATE.
 - secolul, anul, luna, ziua, ora, minutul, secunda
 - pentru o coloană de tip DATE sistemul rezervă 7 bytes
 - NLS_DATE_FORMAT
- Alte tipuri de date pentru date calendaristice si timp:

TIMESTAMP (precizie_fracţiuni_secundă), INTERVAL YEAR (precizie_an) TO MONTH, INTERVAL DAY (precizie_zi) TO SECOND (prec_fracţiuni_sec)

exemple in curs!

Modele de format

- Un model de format este un literal caracter care descrie formatul valorilor de tip DATE sau NUMBER stocate într-un şir de caractere.
- Atunci când se converteşte un şir de caractere într-o dată calendaristică sau într-un număr, modelul de format indică sistemului cum să interpreteze şirul respectiv.
- În instrucţiunile SQL se poate folosi un model de format ca argument al funcţiilor TO_CHAR şi TO_DATE.
 - Detalii in curs

Valoarea NULL

- Valoarea null, reprezentând lipsa datelor, nu este egală sau diferită de nici o altă valoare, inclusiv null!
- Excepții: există două situații în care sistemul Oracle consideră două valori null ca fiind egale:
 - la evaluarea funcţiei DECODE
 - dacă valorile null apar în chei (unice) compuse. Două chei compuse care conţin valori null sunt considerate identice dacă toate componentele diferite de null sunt egale.

Pseudocoloane

O pseudocoloană se comportă ca o coloană a unui tabel, dar nu este stocată efectiv într-un tabel.
Se pot face interogări asupra pseudocoloanelor, dar nu se pot insera, actualiza sau şterge valorile acestora.
LEVEL returnează nivelul liniilor rezultat ale unei cereri ierarhice.
CURRVAL și NEXTVAL sunt pseudocoloane utile în lucrul cu secvențe și sunt tratate în secțiunea corespunzătoare acestora.
ROWID returnează adresa unei linii din baza de date, furnizând modul cel mai rapid de a accesa linia respectivă.
conţin următoarele informaţii necesare pentru a localiza o linie: numărul obiectului, blocul de date, fişieru de date, linia în cadrul blocului de date. Valorile pseudocoloanei ROWID sunt de tipul ROWID sau UROWID.
ROWNUM returnează numărul de ordine al liniilor rezultate în urma execuţiei unei cereri. Pseudocoloana poate fi utilizată pentru a limita numărul de linii returnate. Exemplu!

Tabele

Crearea unui tabel

- constă din generarea structurii sale, adică atribuirea unui nume tabelului şi
 definirea caracteristicilor sale (se definesc coloanele, se definesc constrângerile
 de integritate, se specifică parametrii de stocare etc.).
- Comanda CREATE TABLE permite crearea unui tabel relaţional sau a unui tabel obiect. Tabelul relaţional reprezintă structura fundamentală pentru stocarea datelor utilizatorului.

Tabele

- Pentru a crea un tabel, utilizatorul trebuie să aibă acest **privilegiu** şi să dispună de **spaţiul de memorie** în care să creeze obiectul.
- La nivelul schemei sale, un utilizator are toate privilegiile.

- Comanda poate conţine opţional clauza TABLESPACE, care specifică spaţiul tabel în care va fi stocat tabelul.
- De asemenea, poate conţine opţional clauza **STORAGE** care este folosită pentru setarea parametrilor de stocare prin intermediul cărora se specifică mărimea şi modul de alocare a extinderilor segmentului tabel.
- Exemple de creare de tabele in curs.

Constrângeri

- Constrângerea este un mecanism care asigură că valorile unei coloane sau ale unei mulţimi de coloane satisfac o condiţie declarată.
- Unei constrâgeri i se poate da un nume unic în cadrul schemei.
 - Dacă nu se specifică un nume explicit atunci sistemul automat îi atribuie un nume de forma SYS_C<n>, unde n reprezintă numărul constrângerii.
- Constrângerile pot fi şterse, pot fi adăugate, pot fi activate sau dezactivate, dar nu pot fi modificate.

Constrângeri

- Constrângeri declarative: constrângeri de domeniu, constrângerea de integritate a entităţii,
 constrângerea de integritate referenţială.
- Constrângerile de domeniu definesc valori luate de un atribut (DEFAULT, CHECK, UNIQUE, NOT NULL).
- Constrângerea de integritate a entității precizează cheia primară a unui tabel.
 - Când se creează cheia primară se generează automat un index unic.
 - Valorile cheii primare sunt distincte și diferite de valoarea null.
- **Constrângerea de integritate referențială** asigură coerența între cheile primare și cheile externe corespunzătoare.
 - se verifică dacă a fost definită o cheie primară pentru tabelul referit de cheia externă;
 - dacă numărul coloanelor ce compun cheia externă corespunde numărului de coloane ale cheii primare;
 - dacă tipul şi lungimea fiecărei coloane a cheii externe corespunde cu tipul şi lungimea fiecărei coloane a cheii primare.

Constrângeri

- Definiţiile şi numele constrângerilor definite se pot fi consulta prin interogarea vizualizărilor USER_CONSTRAINTS şi ALL_CONSTRAINTS din dicţionarul datelor.
- Există posibilitatea ca o constrângere să fie amânată (DEFERRABLE).
 - În acest caz, mai multe comenzi SQL pot fi executate fără a se verifica restricţia, aceasta fiind verificată numai la sfârşitul tranzacţiei, atunci când este executată comanda COMMIT.
 - Dacă vreuna din comenzile tranzacţiei încalcă restricţia, atunci întreaga tranzacţie este derulată înapoi şi este returnată o eroare. Opţiunea implicită este NOT DEFERRABLE.

Partiţionarea tabelelor

Tabelele pot fi partiţionate -> exemplu în curs.

Modificarea structurii unui tabel

- Comanda care realizează modificarea structurii tabelului (la nivel de coloană sau la nivel de tabel), dar **nu modificarea conţinutului acestuia**, este **ALTER TABLE**.
- ALTER TABLE realizează modificarea structurii unui tabel nepartiţionat sau partiţionat, a unei partiţii sau subpartiţii dintr-un tabel.
- Comanda nu schimbă conţinutul tabelului.

Modificarea structurii unui tabel

- Comanda ALTER TABLE permite:
 - adăugarea (ADD) de coloane, chei (primare sau externe), constrângeri într-un tabel existent;
 - modificarea (MODIFY) coloanelor unui tabel, inclusiv specificarea unei valori implicite pentru o coloană existentă;
 - suprimarea unei coloane (DROP COLUMN);
 - adăugarea de constrângeri (ADD CONSTRAINT);
 - suprimarea (DROP CONSTRAINT) cheii primare, a cheii externe sau a altor constrângeri;
 - activarea şi dezactivarea (ENABLE, DISABLE) unor constrângeri.

Modificarea structurii unui tabel

Comanda ALTER TABLE are următoarea sintaxă simplificată:

Exemple în curs.

Pentru ştergerea unui tabel este utilizată comanda DROP TABLE:

```
DROP TABLE [nume schema.] nume tabel [CASCADE CONSTRAINTS];
```

- Clauza *CASCADE CONSTRAINTS* permite suprimarea tuturor constrângerilor de integritate referențială corespunzătoare cheilor primare și unice din tabelul supus ștergerii.
 - Altfel, sistemul returnează o eroare şi nu suprimă tabelul.
- Suprimarea unui tabel presupune:
 - suprimarea definiţiei sale în dicţionarul datelor;
 - suprimarea indecşilor asociaţi;
 - suprimarea privilegiilor conferite în legătură cu tabelul;
 - recuperarea spaţiului ocupat de tabel;
 - permanentizarea tranzactiilor in asteptare;
 - **invalidarea** (dar nu suprimarea) funcţiilor, procedurilor, vizualizărilor, secventelor, sinonimelor referitoare la tabel.

- Odată executată, instrucţiunea DROP TABLE este ireversibilă.
- Ca şi în cazul celorlalte instrucţiuni ale limbajului de definire a datelor, această comandă nu poate fi anulată (ROLLBACK).
- Oracle 10g a introdus o noua manieră pentru suprimarea unui tabel.
 - Când se Șterge un tabel, baza de date nu eliberează imediat spațiul asociat tabelului.
 - Ea redenumeȘte tabelul și acesta este plasat Într-un recycle bin de unde poate fi eventual recuperat ulterior prin comanda FLASHBACK TABLE.

Exemplu:

```
DROP TABLE exemplu;

SELECT ...

INSERT...

FLASHBACK TABLE exemplu TO BEFORE DROP;
```

- Ștergerea unui tabel se poate face simultan cu eliberarea spațiului asociat tabelului, dacă este utilizată clauza PURGE în comanda DROP TABLE.
 - Nu este posibil un rollback pe o comanda DROP TABLE cu clauza PURGE.
- Pentru ştergerea întregului conţinut al unui tabel şi eliberarea spaţiului de memorie ocupat de acesta, sistemul Oracle oferă instrucţiunea:

```
TRUNCATE TABLE nume tabel;
```

TRUNCATE sau DELETE?

- Fiind o instrucţiune LDD, TRUNCATE nu poate fi anulată ulterior (prin ROLLBACK).
- Ea reprezintă o alternativă a comenzii DELETE din limbajul de prelucrare a datelor.
- DELETE nu eliberează spaţiul de memorie.
- TRUNCATE este mai rapidă deoarece nu generează informaţie ROLLBACK şi nu activează declanşatorii asociaţi operaţiei de ştergere.
 - Dacă tabelul este "părintele" unei constrângeri de integritate referenţială, el nu poate fi trunchiat.
 - Pentru a putea fi aplicată instrucţiunea TRUNCATE, constrângerea trebuie să fie mai întâi dezactivată.

Informații în DD

• În DD, informaţiile despre tabele se găsesc în vizualizarea USER_TABLES. Dintre cele mai importante coloane ale acesteia, se remarcă:

TABLE_NAME	Numele tabelului
TABLESPACE_NAME	Spaţiul tabel în care se află tabelul
CLUSTER_NAME	Numele cluster-ului din care face parte tabelul
PCT_FREE	Procentul de spaţiu păstrat liber în interiorul fiecărui bloc
PCT_USED	Procentul de spaţiu ce poate fi utilizat în fiecare bloc
INI_TRANS	Numărul inițial de tranzacții concurente în interiorul unui bloc
NUM_ROWS	Numărul de înregistrări din tabel
BLOCKS	Numărul de blocuri utilizate de tabel
EMPTY_BLOCKS	Numărul de blocuri ce nu conțin date
TEMPORARY	Y sau N, indică dacă tabelul este temporar (sau nu)

Informații în DD

• Exemplu:

```
DESCRIBE USER_TABLES;

SELECT TABLE_NAME, NUM_ROWS, TEMPORARY

FROM USER_TABLES;
```

• Exemplu:

```
SELECT 'DROP TABLE' | OBJECT_NAME | ';' FROM USER_OBJECTS
WHERE OBJECT TYPE = 'TABLE';
```

Tabele temporare

Sintaxa comenzii CREATE TABLE este următoarea:

```
CREATE [GLOBAL TEMPORARY] TABLE [schema.]nume_tabel {nume_coloană_1} tip_date [DEFAULT expresie] [constr_coloană_ref] [constr_coloană [constr_coloană] ...] | {constr_tabel_sau_view | constr_tabel_ref} } [, {nume_coloană_2...}] [ON COMMIT {DELETE | PRESERVE} ROWS] [proprietăți_fizice] [proprietăți_tabel];
```

- Opţiunea GLOBAL TEMPORARY permite crearea unui tabel temporar, al cărui scop este de a stoca date specifice unei sesiuni sau unei tranzacţii.
- Definiţia este accesibilă tuturor sesiunilor, dar informaţiile sunt vizibile numai sesiunii care inserează linii în acesta.
- ON COMMIT DELETE ROWS se utilizează pentru definirea unui tabel temporar specific unei tranzacţii, caz în care sistemul trunchiază tabelul, ştergând toate liniile acestuia după fiecare operaţie de permanentizare (COMMIT).
- ON COMMIT PRESERVE ROWS se specifică pentru a defini un tabel temporar specific unei sesiuni, caz în care sistemul trunchiază tabelul la terminarea sesiunii.

Tabele temporare

Exemplu:

Să se creeze un tabel temporar achiziții_azi. Sesiunea fiecărui angajat care se ocupă de achiziții va permite stocarea în acest tabel a achizițiilor sale de la data curentă. La sfârșitul sesiunii, aceste date vor fi șterse.

```
CREATE GLOBAL TEMPORARY TABLE achizitii_azi
ON COMMIT PRESERVE ROWS

AS SELECT *
FROM opera
WHERE data achizitiei = SYSDATE;
```

- Un index este un object al schemei unei baze de date care:
 - creşte viteza de execuţie a cererilor;
 - garantează că o coloană conţine valori unice.
- Server-ul Oracle utilizează identificatorul ROWID pentru regăsirea liniilor în structura fizică a bazei de date.
- Indexul, din punct de vedere logic, este compus dintr-o valoare cheie şi din identificatorul adresă ROWID.
- Cheia indexului poate fi coloana unui tabel sau concatenarea mai multor coloane (numărul maxim de coloane care pot defini cheia indexului este 32).
- Indecşii sunt utilizaţi şi întreţinuţi automat de către server-ul Oracle. Odată creat indexul, el nu necesită o acţiune directă din partea utilizatorului.

- Indecşii pot fi creaţi în două moduri:
 - automat, de server-ul Oracle (PRIMARY KEY, UNIQUE KEY);
 - manual, de către utilizator (CREATE INDEX, CREATE TABLE).
- Server-ul Oracle creează automat un index unic atunci când se defineşte o constrângere PRIMARY KEY sau UNIQUE asupra unei coloane sau unui grup de coloane.
- Numele indexului va fi acelaşi cu numele constrângerii.
- Indecşii, fiind obiecte ale schemei bazei, beneficiază de procesul de definire a unui obiect.

• Crearea unui index (care nu este obligatoriu unic) pe una sau mai multe coloane ale unui tabel se face prin comanda:

- Mai mulţi indecşi asupra unui tabel nu implică întotdeuna interogări mai rapide.
- Fiecare operaţie LMD care este permanentizată asupra unui tabel cu indecşi asociaţi presupune actualizarea indecşilor respectivi.
- Prin urmare, este recomandată crearea de indecşi numai în anumite situaţii:
 - coloana conţine o varietate mare de valori;
 - coloana conţine un număr mare de valori null;
 - una sau mai multe coloane sunt utilizate frecvent împreună într-o clauză
 WHERE sau într-o condiție de join;
 - tabelul este mare şi este de aşteptat ca majoritatea interogărilor asupra acestuia să regăsească mai puţin de 2-4% din linii.

- Crearea unui index nu este recomandată în următoarele cazuri:
 - tabelul este mic;
 - coloanele nu sunt utilizate des în cadrul unei condiţii dintr-o cerere;
 - majoritatea interogărilor regăsesc mai mult de 2-4% din liniile tabelului;
 - tabelul este actualizat frecvent;
 - coloanele indexate sunt referite în expresii.

In concluzie, ce tabele sau ce coloane trebuie (sau nu) indexate?

- indexaţi tabelele pentru care interogările selectează un număr redus de rânduri (sub 5%);
- indexaţi tabelele care sunt interogate folosind clauze SQL simple;
- nu indexaţi tabelele ce conţin puţine înregistrări (accesul secvenţial este mai simplu);
- nu indexaţi tabelele care sunt frecvent actualizate, deoarece ştergerile,
 inserările şi modificările sunt îngreunate de indecşi;
- indexaţi coloanele folosite frecvent în clauza WHERE sau în clauza ORDER BY;
- nu indexaţi coloanele ce conţin date asemănătoare (puţine valori distincte).

Exemplu:

```
CREATE INDEX upper nume idx ON artist (UPPER(nume));
```

• Indexul creat prin instrucţiunea precedentă facilitează prelucrarea unor interogări precum:

```
SELECT * FROM artist
WHERE UPPER(nume) = 'GRIGORESCU';
```

 Pentru a asigura că server-ul Oracle utilizează indexul şi nu efectuează o căutare asupra întregului tabel, valoarea funcției corespunzătoare expresiei indexate trebuie să nu fie null în interogările ulterioare creării indexului. Următoarea instrucțiune garantează utilizarea indexului dar, în absenţa clauzei WHERE, serverul Oracle ar putea cerceta întreg tabelul.

```
SELECT * FROM artist
WHERE UPPER(nume) IS NOT NULL
ORDER BY UPPER(nume);
```

Exemplu:

Să se creeze tabelul artist, specificându-se indexul asociat cheii primare.

```
CREATE TABLE artist (cod_artist NUMBER PRIMARY KEY

USING INDEX

(CREATE INDEX artist_cod_idx

ON artist(cod_artist)),

nume VARCHAR2(30) NOT NULL,

prenume VARCHAR2(30), ...);
```

• **Stergerea** unui index se face prin comanda:

```
DROP INDEX nume index [ON [nume schema.] nume tabel]
```

- Pentru a suprima indexul trebuie ca acesta să se găsească în schema personală sau să avem privilegiul de sistem DROP ANY INDEX.
- Pentru a **reconstrui un index** se pot folosi două metode:
 - se şterge indexul (DROP INDEX) şi se recreează (CREATE INDEX);
 - se utilizează comanda ALTER INDEX cu opţiunea REBUILD.

Tipuri de indecşi:

- index de tip arbore B* creat la executarea unei comenzi standard CREATE INDEX;
- index partiţionat folosit în cazul tabelelor mari pentru a stoca valorile coloanei indexate în mai multe segmente;
- index de cluster bazat pe coloanele comune ale unui cluster;
- index cu cheie inversă sunt B* arbori, dar care stochează datele în mod invers;
- index de tip bitmap nu se stochează valorile efective ale coloanei indexate, ci un bitmap format pe baza acestor valori.

Informații în DD:

 Informaţii referitoare la indecşi şi la coloanele care îi definesc pot fi regăsite în vizualizările USER_INDEXES, respectiv USER_IND_COLUMNS din dicţionarul datelor.

Exemplu:

Să se obțină informații referitoare la indecșii tabelului carte.

```
SELECT a.index_name, a.column_name, a.column_position poz,
b.uniqueness
FROM user_indexes b, user_ind_columns a
WHERE a.index_name = b.index_name
AND a.table name = 'carte';
```

Secvențe

- O secvenţă este un obiect în baza de date care serveşte pentru a genera întregi unici în sistemele multi-utilizator, evitând apariţia conflictelor şi a blocării.
- Secvenţele sunt memorate şi generate independent de tabele; aceeaşi secvenţă
 poate fi utilizată pentru mai multe tabele.
- O secvență poate fi creată de un utilizator şi poate fi partajată de mai mulţi utilizatori.
- Crearea unei secvențe se face cu ajutorul comenzii:

```
CREATE SEQUENCE [<nume_schema>.]<nume_secventa> [INCREMENT BY n] [START WITH m] [{MAXVALUE n | NOMAXVALUE}] [{MINVALUE n | NOMINVALUE}] [{CACHE k | NOCACHE}]
```

CACHE k | NOCACHE specifică numărul de valori alocate de server-ul Oracle pe care le va păstra în memoria *cache* pentru a oferi utilizatorilor un acces rapid (implicit sunt alocate 20 de valori);

Secvențe

- O secvenţă este referită într-o comandă SQL cu ajutorul pseudocoloanelor:
 - NEXTVAL referă valoarea următoare a secvenţei;
 - CURRVAL referă valoarea curentă a secvenţei.
- NEXTVAL şi CURRVAL pot fi folosite în:
 - clauza VALUES a unei comenzi INSERT;
 - clauza SET a unei comenzi UPDATE;
 - lista SELECT a unei subcereri dintr-o comanda INSERT;
 - lista unei comenzi SELECT.

Secvențe

- NEXTVAL şi CURRVAL nu pot fi folosite în:
 - subinterogare în SELECT, DELETE sau UPDATE;
 - > interogarea unei vizualizări;
 - comandă SELECT cu operatorul DISTINCT;
 - comandă SELECT cu clauza GROUP BY, HAVING sau ORDER BY;
 - clauza WHERE a unei comenzi SELECT;
 - condiţia unei constrângeri CHECK;
 - valoarea DEFAULT a unei coloane într-o comandă CREATE TABLE sau ALTER TABLE;
 - comandă SELECT care este combinată cu altă comandă SELECT printr-un operator pe mulţimi (UNION, INTERSECT, MINUS).

Secvențe

 Din dicţionarul datelor pot fi obţinute informaţii despre secvenţe folosind vizualizarea USER_SEQUENCES.

Exemplu:

- Să se creeze o secvenţă domeniuseq care să fie utilizată pentru a insera noi domenii în tabelul domeniu şi să se insereze un nou domeniu.
- Să se afișeze informaţiile referitoare la secvenţa domeniuseq.

```
CREATE SEQUENCE domeniuseq

START WITH 1

INCREMENT BY 1;

INSERT INTO domeniu VALUES

(domeniuseq.NEXTVAL,'Informatica');

SELECT INCREMENT, START, MAXVALUE, MINVALUE

FROM USER_SEQUENCES

WHERE SEQUENCE NAME = 'domeniuseq';
```

- Vizualizarea (view) este un tabel logic (virtual) relativ la date din una sau mai multe tabele sau vizualizări.
- Vizualizarea este definită plecând de la o cerere a limbajului de interogare a datelor,
 moștenind caracteristicile obiectelor la care se referă.
- Vizualizarea, fiind virtuală, nu solicită o alocare de memorie pentru date.
- Textul cererii (SELECT) care defineşte vizualizarea este salvat în DD.
- Oracle transformă cererea referitoare la o vizualizare într-o cerere relativă la tabelele de bază.
 - Nucleul Oracle determină fuzionarea cererii relative la vizualizare cu comanda de definire a vizualizării, analizează rezultatul fuziunii în zona partajată şi execută cererea.
 - Dacă sunt utilizate clauzele UNION, GROUP BY şi CONNECT BY, atunci Oracle nu determină fuzionarea, el va rezolva vizualizarea şi apoi va aplica cererea rezultatului obţinut.

- O vizualizare reflectă la orice moment conţinutul exact al tabelelor de bază.
- Orice modificare efectuată asupra tabelelor se repercutează instantaneu asupra vizualizării.
- Ştergerea unui tabel implică invalidarea vizualizărilor asociate tabelului şi nu ştergerea acestora.
- Vizualizările sunt definite pentru:
 - furnizarea unui nivel mai înalt de securizare a bazei (restricţionarea acesului la date);
 - simplificarea formulării unei cereri;
 - mascarea complexităţii datelor;
 - afişarea datelor într-o altă reprezentare decât cea a tabelelor de bază;
 - asigurarea confidenţialităţii anumitor informaţii;
 - definirea constrângerilor de integritate.

- Vizualizările pot fi simple şi complexe.
- O vizualizare simplă:
 - extrage date dintr-un singur tabel,
 - nu conţine funcţii sau grupări de date şi
 - asupra ei pot fi efectuate operaţii LMD.
- O vizualizare este considerată complexă dacă:
 - extrage date din mai multe tabele,
 - conţine funcţii sau grupări de date şi
 - nu permite întotdeauna (prin intermediul său) operaţii LMD asupra tabelelor de bază.

- Operaţiile LMD asupra vizualizărilor complexe sunt restricţionate de următoarele reguli:
 - nu se poate insera, actualiza sau şterge o linie dintr-o vizualizare dacă aceasta conţine funcţii grup, clauza GROUP BY, cuvântul cheie DISTINCT sau pseudocoloana ROWNUM;
 - nu se poate adăuga sau modifica o linie dintr-o vizualizare, dacă aceasta conţine coloane definite prin expresii;
- Nu pot fi adăugate linii printr-o vizualizare, dacă tabelul de bază conţine coloane care au constrângerea NOT NULL şi nu apar în lista SELECT a vizualizării
 - generalizare și pentru celelelate tipuri de constrângeri

- Pentru a obţine informaţii referitoare la vizualizările definite, se pot interoga vizualizările USER_VIEWS şi ALL_VIEWS din dicţionarul datelor.
- Textul instrucţiunii SELECT care defineşte o vizualizare este stocat într-o coloană de tip LONG, numită TEXT.
- Atunci când datele sunt accesate prin intermediul unei vizualizări, server-ul Oracle efectuează următoarele operaţii:
 - recuperează definiţia acesteia din USER_VIEWS;
 - verifică privilegiile de acces la tabelele ei de bază;
 - converteşte cererea într-o operaţie echivalentă asupra tabelelor de bază.

• Crearea unei vizualizări se realizează cu ajutorul comenzii:

```
CREATE [OR REPLACE][FORCE | NOFORCE] VIEW [<nume_schema>.]<nume_view>
[(<alias>[, <alias>]...)] AS <cerere_SELECT>
[WITH {CHECK OPTION [CONSTRAINT <nume_constrangere>] | READ ONLY }];
```

- OR REPLACE recreează vizualizarea dacă aceasta deja există.
- FORCE creează vizualizarea chiar dacă tabelul de bază nu există sau chiar dacă vizualizarea face referinţă la obiecte care încă nu sunt create. Deşi vizualizarea va fi creată, utilizatorul nu poate să o folosească.
- NO FORCE este implicită şi se referă la faptul că vizualizarea este creată numai dacă tabelele de bază există.
- Cererea este o comandă SELECT care poate să conţină alias pentru coloane.
- WITH CHECK OPTION specifică faptul că reactualizarea datelor din tabele (inserare sau modificare) se poate face numai asupra datelor selectate de vizualizare (care apar în clauza WHERE).
- WITH READ ONLY asigură că nici o operație LMD nu poate fi executată asupra vizualizării.

Exemplu:

Să se genereze o vizualizare care conţine informaţii referitoare la împrumutul cărţilor şi în care să fie implementată constrângerea că orice carte, care există într-un singur exemplar, poate fi împrumutată maximum 15 zile.

```
CREATE VIEW imprumutare

AS SELECT * FROM imprumuta

WHERE cod_carte NOT IN

(SELECT cod FROM carte WHERE nrex = 1)

OR datares - dataim < 15

WITH CHECK OPTION;
```

- Interogarea unei vizualizări este similară celei unui tabel.
- Numărul coloanelor specificate în definiția vizualizării trebuie să fie egal cu cel din lista asociată comenzii SELECT.

- Asupra cererii care defineşte vizualizarea se impun următoarele restricţii:
 - nu pot fi selectate pseudocoloanele CURRVAL şi NEXTVAL ale unei secvenţe;
 - dacă sunt selectate pseudocoloanele ROWID, ROWNUM sau LEVEL, acestora trebuie să li se specifice alias-uri (-> în general, pentru coloanele calculate);
 - dacă cererea selectează toate coloanele unui tabel, utilizând simbolul "*", iar ulterior se adaugă coloane noi tabelului, vizualizarea nu va conţine acele coloane până la recrearea sa printr-o instrucţiune CREATE OR REPLACE VIEW.

Exemplu:

• Să se creeze o vizualizare care conţine numele şi prenumele artistului, numărul operelor sale şi valoarea medie a acestora.

• Să se creeze vizualizarea sculptura ce va conţine codul operei, data achiziţiei, codul artistului şi stilul operelor al căror tip este "sculptura".

```
CREATE OR REPLACE VIEW sculptura (cod_sculptura, informatii, cod_sculptor, stil) AS
SELECT cod_opera, 'Sculptura ' || titlu || ' a fost achizitionata la data ' ||
data_achizitiei, cod_artist, stil
FROM opera
WHERE tip = 'sculptura';
```

- Reactualizarea tabelelor implică reactualizarea corespunzătoare a vizualizărilor!!! Reactualizarea vizualizărilor implică reactualizarea tabelelor de bază? NU! Există restricţii care trebuie respectate!!!
- Nu pot fi modificate date din vizualizare sau adaugate date prin vizualizare, dacă aceasta conține coloane definite prin expresii.
- Nu pot fi inserate, şterse sau actualizate date din vizualizări ce conţin:
 - operatorul DISTINCT;
 - clauzele GROUP BY, HAVING, START WITH, CONNECT BY;
 - pseudo-coloana ROWNUM;
 - funcţii grup;
 - operatori de mulţimi.
- Nu pot fi inserate sau actualizate date care ar încălca constrângerile din tabelele de bază.

- Nu pot fi inserate sau actualizate valorile coloanelor care rezultă prin calcul.
- Nu se pot face operaţii LMD asupra coloanelor calculate cu DECODE.

Alături de restricțiile prezentate anterior, aplicabile tuturor vizualizărilor, există restricții specifice, aplicabile vizualizărilor bazate pe mai multe tabele.

- Regula fundamentală este că orice operaţie INSERT, UPDATE sau DELETE
 pe o vizualizare bazată pe mai multe tabele poate modifica datele doar din
 unul din tabelele de bază. In care???
- Un tabel de bază al unei vizualizări este protejat prin cheie (key preserved table) dacă orice cheie selectată a tabelului este de asemenea şi cheie a vizualizării.
 - Deci, un tabel protejat prin cheie este un tabel ale cărui chei se păstrează şi la nivel de vizualizare.

- Asupra unui *join view* pot fi aplicate instrucţiunile INSERT, UPDATE sau DELETE, doar dacă sunt îndeplinite următoarele condiţii:
 - instrucţiunea LMD afectează numai unul dintre tabelele de bază;
 - în cazul instrucţiunii UPDATE, toate coloanele care pot fi reactualizate
 trebuie să corespundă coloanelor dintr-un tabel protejat prin cheie (în caz
 contrar, Oracle nu va putea identifica unic înregistrarea care trebuie
 reactualizată);
 - în cazul instrucţiunii DELETE, rândurile unei vizualizări pot fi şterse numai dacă există un tabel în join protejat prin cheie şi numai unul (în caz contrar, Oracle nu ar şti din care tabel să şteargă);
 - în cazul instrucțiunii **INSERT**, toate coloanele în care sunt inserate valori trebuie să provină dintr-un tabel protejat prin cheie.

ALL_UPDATABLE_COLUMNS, DBA_UPDATABLE_COLUMNS şi
 USER_UPDATABLE_COLUMNS sunt vizualizări din DD ce conţin informaţii referitoare la coloanele vizualizărilor existente, care pot fi reactualizate

Exemplu:

- 1. Să se creeze un view ce conţine câmpurile nume, prenume, job din tabelul salariat.
- 2. Să se insereze, să se actualizeze și să se șteargă o înregistrare în acest view. Ce efect vor avea aceste acțiuni asupra tabelului de bază?

```
CREATE VIEW viz2 AS SELECT nume, prenume, job FROM salariat;
```

View-ul nu conţine cheia primară!

```
INSERT INTO viz2 VALUES ('Popescu','Valentin','grafician');
va genera eroarea: ORA-01400: cannot insert NULL into
("SCOTT"."SALARIAT"."COD_SALARIAT")
```

Actualizarea job-ului salariatului având numele "Popescu":

```
UPDATE viz2 SET job = 'programator' WHERE nume = 'Popescu'; SELECT
nume, prenume, job FROM salariat;
```

• Ştergerea înregistrării referitoare la salariatul având numele "Popescu":

```
DELETE FROM viz2 WHERE nume = 'Popescu';
```

- Operaţiile care se realizează asupra view-ului se realizează şi în tabelul salariat.
- Pentru un caz mai general, când view-ul conţine cheia externă a tabelului de bază, sunt permise modificări ale view-ului, dacă acestea nu afectează cheia externă.

Exemplu:

Să se creeze un view care conține câmpurile nume, prenume, job din tabelul salariat. Să se introducă în view doar persoanele care sunt graficieni.

```
CREATE VIEW viz21

AS SELECT nume, prenume, job

FROM salariat

WHERE job = 'grafician'

WITH CHECK OPTION;
```

Exemplu:

Să se creeze o vizualizare care să conţină cod_salariat, nume, prenume din tabelul salariat şi coloana tip din tabelul grafician. Apoi să se insereze, să se actualizeze şi să se şteargă o înregistrare din acest view (vizualizarea conţine cheia primară cod_salariat din tabelele salariat şi grafician).

```
CREATE VIEW viz4

AS SELECT s.cod_salariat, nume, prenume, tip

FROM salariat s, grafician g

WHERE s.cod salariat=g.cod salariat;
```

• În cazul inserării unei înregistrări pentru care se specifică toate câmpurile:

```
INSERT INTO viz4
VALUES (30, 'Popescu', 'Valentin', 'artist plastic');
```

va apărea următoarea eroare: ORA-01776: cannot modify more than one base TABLE through a join view

(continuare exemplu)

• Pot fi inserate date doar într-un tabel de bază (în oricare, dar în unul singur) prin intermediul view-ului, astfel:

```
INSERT INTO viz4 (cod_salariat, nume)
VALUES (30, 'Popescu');
```

• Comanda pentru ştergerea unei înregistrări:

```
DELETE viz4 WHERE cod_salariat = 3;
```

va genera următoarea eroare: ORA-01752: cannot delete from view without exactly one key-preserved TABLE.

 Modificarea unei înregistrări se face prin secvenţa care urmează. Toate actualizările care se fac în view se fac şi în tabelele de bază.

```
UPDATE viz4 SET tip = 'designer'
WHERE cod_salariat = 3;
```

Exemplu:

Care dintre coloanele unei vizualizări sunt actualizabile?

```
SELECT column_name, updatable
FROM user_updatable_columns
WHERE table name = 'viz4';
```

Exemplu:

- 1. Să se creeze un view (viz3) care să conţină, pentru fiecare categorie de salariat, salariile medii şi numărul de angajaţi din tabelul salariat.
- 2. Să se insereze, să se actualizeze și să se șteargă o înregistrare în view.

```
CREATE VIEW viz3 (nr, job, salmed)
AS SELECT COUNT(*), job, AVG(salariu)
FROM salariat GROUP BY job;
```

Nu se pot face inserări, actualizări sau ştergeri într-un view ce conţine funcţii grup.
 După oricare din aceste operaţii apare acelaşi mesaj:

ORA-01732: data manipulation operation not legal on this view

Exemplu:

Să se creeze o vizualizare care să conţină coloanele cod_contractant, adresa, telefon din tabelul contractant şi coloanele nr_contract, tip_contract, data_incheiere din tabelul contract. Să se insereze o înregistrare în vizualizare.

```
CREATE VIEW viz44

AS SELECT c.cod_contractant, adresa, telefon, co.nr_contract, tip_contract, data_incheiere

FROM contractant c, contract co

WHERE c.cod contractant=co.cod contractant;
```

• La inserarea unei înregistrări căreia i se specifică valorile tuturor câmpurilor din ambele tabele:

```
INSERT INTO viz44(cod_contractant, adresa, nr_contract, data_incheiere)
VALUES (200, 'Str. Marmurei, 14', '6235', TO_DATE('January 03,2002', 'Month
dd,yyyy'));
```

se obţine eroarea: ORA-01779: cannot modify a column which maps to a non key-preserved TABLE

- Cererea din definiţia vizualizării poate fi restricţionată prin clauzele WITH READ ONLY şi WITH CHECK OPTION.
- Opţiunea WITH READ ONLY asigură că nu pot fi efectuate operaţii LMD asupra vizualizării.
- Constrângerea WITH CHECK OPTION garantează faptul că va fi permisă, prin intermediul vizualizării, numai inserarea sau actualizarea de linii accesibile acesteia (care sunt selectate de cerere).
- Prin urmare, această opţiune asigură constrângeri de integritate şi verificări asupra validităţii datelor inserate sau actualizate.
- Opţiunea WITH CHECK OPTION nu poate funcţiona dacă:
 - există o cerere imbricată în cadrul subcererii vizualizării sau în vreuna dintre vizualizările de bază;
 - operaţiile de inserare, ştergere şi modificare se fac prin intermediul declanşatorilor INSTEAD OF.
- Cuvântul cheie CONSTRAINT permite numirea constrângerii WITH CHECK OPTION.

Exemplu:

Să se creeze o vizualizare ce conţine artiştii de naţionalitate română, care au opere expuse în muzeu. Definiţia vizualizării nu va permite modificarea naţionalităţii unui artist sau inserarea unui artist având altă naţionalitate decât cea română.

```
CREATE VIEW artist_roman

AS SELECT *

FROM artist

WHERE nationalitate = 'romana'

WITH CHECK OPTION CONSTRAINT artist_roman_ck;

UPDATE artist_roman SET nationalitate = 'engleza'

WHERE cod_artist = 25;
```

• Încercarea de actualizare a unei linii prin instrucţiunea anterioară va genera eroarea "ORA-01402: view WITH CHECK OPTION where-clause violation".

Exemplu:

Să se creeze o vizualizare asupra tabelului galerie care să nu permită efectuarea nici unei operaţii LMD.

```
CREATE VIEW viz_galerie

AS SELECT cod_galerie, nume_galerie

FROM galerie

WITH READ ONLY;

DELETE FROM viz_galerie

WHERE cod_galerie = 10;
```

 Dacă se încearcă modificarea sau inserarea unei linii prin intermediul unei vizualizări asupra căreia a fost definită o constrângere WITH READ ONLY, server-ul Oracle generează eroarea "ORA-01733: virtual column not allowed here".

Exemplu:

Să se creeze o vizualizare care conține codul și titlul operelor de artă, codul și numele artiștilor care le-au creat, precum și codul galeriilor unde sunt expuse. Să se afle dacă este posibilă adăugarea unei noi înregistrări prin intermediul acestei vizualizări.

```
CREATE VIEW opera_artist

AS SELECT o.cod_opera, o.titlu, o.cod_galerie, a.cod_artist, a.nume

FROM opera o, artist a

WHERE o.cod_artist = a.cod_artist;
```

Instrucţiunea următoare afișează numele coloanelor și valorile YES/NO, după cum aceste coloane sunt, sau nu, modificabile. SELECT COLUMN NAME, UPDATABLE

```
FROM USER_UPDATABLE_COLUMNS
WHERE TABLE NAME = 'OPERA ARTIST';
```

Se va obține că doar primele trei coloane ale vizualizării sunt modificabile.

Constrângeri asupra vizualizărilor

- Se pot defini constrângeri la nivel de vizualizare, respectiv la nivel de coloană sau atribut.
- Constrângerile asupra vizualizărilor constituie o submulţime a constrângerilor specifice tabelelor.
- Pot fi specificate explicit numai constrângerile UNIQUE, PRIMARY KEY şi FORFIGN KFY.
- Constrângerea de tip CHECK poate fi realizată prin precizarea clauzei
 WITH CHECK OPTION în comanda care defineşte vizualizarea.
- Constrângerile asupra vizualizărilor pot fi definite numai în modul
 DISABLE NOVALIDATE. Aceste cuvinte cheie trebuie specificate la declararea constrângerii, nefiind permisă precizarea altor stări.

Exemplu:

Să se creeze o vizualizare care conţine codurile, numele şi adresele galeriilor. Se va impune unicitatea valorilor coloanei adresa şi constrângerea de cheie primară pentru coloana corespunzătoare codului galeriei.

- Cluster-ul este o regrupare fizică a două sau mai multe tabele, relativ la una sau mai multe coloane, cu scopul măririi performanțelor.
- Coloanele comune definesc cheia cluster-ului.
- Un cluster este un obiect al bazei care necesită:
 - un nume unic la nivelul schemei,
 - specificarea coloanelor care compun cheia cluster-ului,
 - specificarea spaţiului de stocare (opţional),
 - un index (relativ la cheia cluster-ului).
- Un cluster trebuie să aibă cel puţin un index. Acest index trebuie creat înaintea oricărei comenzi LMD care va acţiona asupra tabelelor cluster-ului.
- Un index al cluster-ului se deosebeşte de un index al tabelului (de exemplu, absenţa indexului afectează utilizatorul – datele cluster-ului nu sunt accesibile).

- Coloanele comune definite pentru cluster, reprezintă cheia cluster-ului şi criteriul de regrupare.
- Liniile diferitelor tabele sunt regrupate în interiorul aceluiași bloc urmărind cheia cluster-ului.
- Dacă liniile asociate unei aceiaşi valori a cheii cluster-ului necesită un spaţiu de mai multe blocuri, atunci blocurile sunt înlănţuite.
- Crearea unui cluster presupune:
 - crearea structurii cluster-ului;
 - crearea indexului cluster-ului;
 - crearea tabelelor care vor compune cluster-ul.

• Crearea unui cluster se realizeaza prin comanda:

```
CREATE CLUSTER nume_cluster (nume_coloana tip_data [,nume_coloana tip_data] ...) [SIZE n]
```

- Există două modalități pentru introducerea unui tabel într-un cluster.
- O primă variantă presupune că cluster-ul este creat pentru un tabel care deja există.
- A doua variantă presupune că introducerea tabelului în cluster se face în momentul creării structurii tabelului (comanda CREATE TABLE).

Exerciţiu:

Să se obțină un cluster referitor la lista cărților din fiecare domeniu.

Varianta 1

```
CREATE CLUSTER cdoml(cdom CHAR(1));

CREATE INDEX indcom ON CLUSTER cdoml;

CREATE TABLE domeniu2 CLUSTER cdoml(coded) AS SELECT *

FROM domeniu;

DROP TABLE domeniu;

RENAME domeniu2 TO domeniu;

ALTER TABLE carte MODIFY coded NOT NULL;

CREATE TABLE carte2 CLUSTER cdoml(coded) AS SELECT * FROM carte;

DROP TABLE carte;

RENAME carte2 TO carte;
```

Varianta 2

```
CREATE CLUSTER cdoml(cdom CHAR(1));

CREATE INDEX indcom ON CLUSTER cdoml; -- crearea spatiului

CREATE TABLE domeniu (cod CHAR(1) NOT NULL, intdom

CHAR() ...)

CLUSTER cdoml(cod);

CREATE TABLE carte (cod CHAR(5) NOT NULL, ...

cod_dom CHAR(1) NOT NULL)

CLUSTER cdoml(cod_dom);
```

- Pentru a scoate un tabel dintr-un cluster sunt parcurse următoarele etape:
 - se creează un nou tabel, în afara cluster-ului, prin duplicarea celui vechi;
 - se distruge tabelul din cluster;
 - se suprimă cluster-ul.

```
CREATE TABLE alfa AS SELECT * FROM domeniu;

DROP TABLE domeniu;

RENAME alfa TO domeniu;

CREATE TABLE beta AS SELECT * FROM carte;

DROP TABLE carte;

RENAME beta TO carte;

DROP CLUSTER cdoml;
```

Informații despre obiectele bazei de date

- Pot fi obţinute consultând DD.
- Dintre ele se remarcă:
 - definițiile tuturor obiectelor din baza de date;
 - spaţiul alocat şi spaţiul utilizat în prezent de obiectele schemei;
 - constrângerile de integritate;
 - numele utilizatorilor bazei;
 - privilegiile şi rolurile acordate fiecărui rol;
 - alte informaţii generale despre baza de date.
- Tabelul USER_CATALOG conţine informaţii despre tabelele şi vizualizările definite de un utilizator particular. Acest tabel poate fi referit şi prin sinonimul său public CAT.
- Tabelul USER_OBJECTS conţine informaţii despre toate obiectele definite de utilizatorul curent. Tabelul are următoarea schemă relaţională: USER_OBJECTS (object_name, object_id, object_type, created, last_ddl_time, timestamp, status)

Informații despre obiectele bazei de date

Vizualizările cele mai importante ale dicţionarului datelor conţin:

- descrierea tabelelor definite de utilizatori (USER_ALL_TABLES),
- informaţii despre constrângerile definite de utilizator (USER_CONSTRAINTS),
- informaţii despre legăturile bazei de date (USER_DB_LINKS),
- erorile curente ale obiectelor depozitate (USER_ERRORS),
- informaţii despre indecşii creaţi de utilizator (USER_INDEXES),
- informaţii despre tabelele utilizatorului (USER_TABLES) etc.

Informații despre obiectele bazei de date

Vizualizările din dicționarul datelor referitoare la tabele conțin:

- USER_TAB_COLUMNS | COLS informaţii despre coloanele tabelelor,
- USER_CONS_COLUMNS informaţii despre constrângeri la nivel coloană,
- USER_TAB_COMMENTS informaţii despre comentarii la nivel tabel,
- USER_COL_COMMENTS informaţii despre comentarii la nivel coloană,
- USER_TAB_PARTITIONS informaţii despre partiţiile tabelelor.

Alte tipuri de obiecte ale schemei BD

- Sinonime
- Comentarii
- Legaturi intre baze de date (database link)
- Vizualizari materializate